

آبراهه تاریخی تخت جمشید را نجات داد+تصاویر

۱ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۰۷

آبراهه تاریخی که طی سال‌های اخیر توسط باستان‌شناسان احیاء شده بود، امسال تخت جمشید را از باران در امان نگه‌داشت و بر این اساس بزرگترین بنای سنگی جهان دچار آب‌گرفتگی نشد.

سال‌ها بود که به محض وقوع بارندگی، آب باران در سطوح مختلف مجموعه جهانی تخت جمشید جمع می‌شد. این آب‌گرفتگی به حدی بود که حتی با پمپاژ نیز باز هم سطح کاخ‌ها را آب باران فرا می‌گرفت.

کارشناسان معتقد بودند که این آب‌گرفتگی‌ها باعث بروز خساراتی به بنا می‌شود تا اینکه باستان‌شناسان و محققان حوالی سال ۹۱ آبراهه دو هزار و ۵۰۰ ساله تخت جمشید را کاوش، احیاء و بازگشایی کردند تا آب باران در مسیر تاریخی خودش دفع شود تا با وجود بارش‌های گسترده‌ای که در سطح استان فارس و بر فراز این مجموعه جهانی رخ داد، مشکل آب‌گرفتگی عظیم‌ترین بنای سنگی جهان نیز برای همیشه رفع شد.

در این رابطه سرپرست تیم کاوش آبراهه‌های تخت جمشید در خصوص تاثیر مثبت بازگشایی آبراهه‌های این مجموعه گفت: در سال

۹۱ به دلیل مسدود بودن مسیر خروجی آبراهه‌های تخت جمشید، عملیات کاوش بخش انتهایی آبراهه‌های این مجموعه آغاز شد.

علی اسدی با اشاره به اینکه هدف کاوش بازگشایی یک مسیر اضطراری بود، افزود: در این راستا کارشناسان و باستان‌شناسان برای احیاء سیستم دفع آب ۲۵۰۰ ساله این مجموعه تلاش کردند.

وی با اشاره به اینکه مجموعه همواره در فصول پرآب با مشکل دفع آب و فاضلاب مواجه بود، ادامه داد: مسیر اضطراری مذکور در محدوده جنوبی تخت جمشید ایجاد شد تا آب‌هایی که در مجموعه جمع می‌شد به وسیله این مسیر اضطراری به بیرون از تختگاه هدایت شود.

سرپرست تیم کاوش آبراهه‌های تخت جمشید بیان کرد: قبل از کاوش، آب‌گرفتگی سطح برخی از کاخ‌های تخت جمشید موجب بروز برخی مشکلات در این مجموعه شده بود به گونه‌ای که همواره شاهد انباشت آب در این مجموعه جهانی بودیم.

وی با اشاره به اینکه در فصول بارندگی حجم زیادی آب در سطح کاخ‌های تخت جمشید جمع می‌شد، ادامه داد: تا قبل از این کاوش و بازگشایی، روشی که برای تخلیه این آب‌ها در نظر گرفته می‌شد گذاشتن پمپ در بخش‌هایی از کانال‌های زیرزمینی تخت جمشید بود و از این طریق آب جمع شده در آبراهه‌ها از مسیری به بیرون از تخت‌گاه هدایت می‌شد.

اسدی اظهارداشت: آب‌گرفتگی در فصل‌هایی که بارندگی خیلی شدید بود و پمپ‌ها جوابگوی کشیدن آب نبود شدت پیدا می‌کرد و برخی مواقع آب‌گرفتگی شدید سطح کاخ‌ها را شاهد بودیم به صورتیکه تا چندین روز سطح کاخ‌ها را آب فرا می‌گرفت و خود این امر باعث آسیب رسیدن پای ستون‌ها، سنگ‌ها و کف‌های اصلی دوره هخامنشی می‌شد.

با کاوشی که صورت گرفت و همچنین عملیات شیب‌بندی کاخ‌های تخت جمشید، مشکل آب‌گرفتگی این مجموعه تقریباً به‌طور کامل مرتفع شده استوی با اشاره به اینکه کاوش به مدت ۱۱۰ روز به طول انجامید، گفت: به دلیل ریزش دیواره‌ها و عمق زیاد کارگاه این کاوش به عنوان یکی از کاوش‌های پرخطر باستان‌شناسی به حساب می‌آید که خوشبختانه بدون کوچک‌ترین مسئله‌ای به اتمام رسید.

سرپرست تیم کاوش آبراهه‌های تخت جمشید افزود: در حین انجام این پروژه علاوه بر پیدا کردن بخش‌هایی از کانالی که در امتداد خروجی آب راه‌ها قرار داشت، آثاری از چند کانال دیگر نیز پیدا شد که در بازسازی وضعیت محدوده جنوبی تختگاه تخت جمشید در دوره هخامنشی دارای اهمیت قابل ملاحظه‌ای هستند.

وی گفت: همچنین چند هزار قطعه سنگ نقش‌دار نیز که مربوط به کاوش‌های قبلی بود نیز کشف شد.

وی در خصوص مزایای این کاوش بیان کرد: با کاوشی که صورت گرفت و همچنین عملیات شیب‌بندی کاخ‌های تخت جمشید می‌توان گفت مشکل آب‌گرفتگی این مجموعه تقریباً به‌طور کامل مرتفع شده است.

اسدی اظهارداشت: در بارندگی اخیر استان فارس که از سنگین‌ترین بارندگی‌های سالهای اخیر به حساب می‌آید هیچگونه آب‌گرفتگی در این مجموعه به ویژه تختگاه تخت جمشید وجود نداشت.

وی ادامه داد: در صورت عدم انجام این کاوش و با توجه به جمع شدن حجم زیادی از آب باران در داخل آبراهه‌ها، روند فرسایش هرچه بیشتر مسیر آبراهه‌ها و به‌طور کلی آسیب رسیدن به مجموعه همچنان ادامه پیدا می‌کرد.

سرپرست تیم کاوش آبراهه‌های تخت جمشید افزود: جمع شدن این میزان آب، آسیب‌های زیاد دیگری نیز به آبراهه وارد می‌کرد که این هم ناشی از جمع شدن آب و عدم تخلیه آن بود از این رو با اقدامات صورت گرفته علاوه بر احیاء سازوکار دوره هخامنشی،

از فرسایش بنا نیز جلوگیری شد.

مسعود رضایی منفرد سرپرست پایگاه تخت جمشید در این خصوص به خبرنگار مهر گفت: با کشف آبراهه‌های تخت جمشید که در بخش خزانه با شیب بالای ۳۰ درجه قرار دارد، آب‌های سطح بنای خزانه به بیرون از محوطه هدایت شد.

وی افزود: با کاوش‌های صورت گرفته و بازگشایی آبراهه‌ها، مشکل آبگرفتگی این مجموعه به طور کامل برطرف شد به گونه‌ای که در بارندگی اخیر هیچ‌گونه آب‌گرفتگی را در تخت جمشید شاهد نبودیم.

رضایی منفرد ادامه داد: یکی از مهم‌ترین کاخ‌های این مجموعه کاخ آپادانا است که این کاخ مسقف بوده و بارندگی مشکلی برای آن به وجود نمی‌آورد.

وی درخصوص شیب بندی‌های صورت گرفته در این مجموعه بیان کرد: با شناسایی منحول اصلی و اجرای شیب بندی استاندارد در حیاط خزانه، روان‌آب‌های حیاط کاخ «تچر» از طریق منحول مرکزی این کاخ به سمت کانال‌های اصلی هدایت شده و مشکل آبگرفتگی در این بخش از تخت جمشید نیز برطرف شد.

رضایی منفرد یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های اجرا شده تا کنون در تخت جمشید را، پروژه دفع آب‌های سطحی تخت جمشید خواند و افزود: احیاء کانال‌های زیرزمینی بر اساس مجوزهای باستان‌شناسی، علاوه بر دستیابی به پلان اصلی نظام آبراهه‌های تخت جمشید در زمان هخامنشیان، رویکردی حفاظتی را برای مجموعه تخت جمشید نیز به همراه داشت.

به گزارش مهر، این عملیات بازگشایی یکی از ماندگارترین اقدامات باستان‌شناسان در رفع مشکلات تخت جمشید بود که امسال کارایی خود را نشان داد، اقدامی که به معضل آب‌گرفتگی در تخت جمشید برای همیشه پایان داد. منبع: مهر

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۲۱۰۱/آبراهه-تاریخی-تخت-جمشید-نجات-مسعود-رضایی>